

MURAKÖZ

(MEDJIMURJE)

helyi érdekű vegyes tartalmu lap.

A „MURAKÖZ“

megjelenik havonként 3-szor:
1-én, 10-én és 20-án.

Előfizetési árak:
egész évre 3 frt. — kr.
fél évre 1 frt. 50 kr.
negyedévre — frt. 75 kr.

A lap szellemi részét
illető közlemények a
„MURAKÖZ“
szerkesztőségéhez küldendők
Csáktornyára.

Kiadóhivatal:
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedése Csáktornyán.

Közgazdaság és Muraköz.

I.

A nemzetek hatalmi állását vizsgálva, azon tapasztalatra jutunk, hogy az a nemzet a leg-hatalmasabb, mely legtöbb szellemi és anyagi vagyonnal bír. Az anyagi agyon megszerzését a szellemi műveltség segíti elő.

Ha végig tekintünk a történelem lapjain, látni fogjuk mindazon nehéz küzdelmeket, melyeket a nemzetnek kellett vívnia szellemi fegyverével a szegénység ellen. A köves és kevés művelhető talajjal bíró Schweiz népe agyonos; a hosszú ideig s részben örök hó által fedett hazájú finn, svéd és norvég megelégedett anyagi helyzetével; a túlnépes Anglia, Belgium, Hollandia stb. pedig gazdag. Igaz, hogy nehéz és hosszas küzdelmek árán sikerült nekik kiívni kedvezőbb anyagi helyzetüket; de ki nem küzd, ki nem nélkülöz a jobb jövő reményében?

Ha figyelembe vesszük a népek foglalkozását, csakhamar azt tapasztaljuk, hogy manapság nem az őstermeléssel foglalkozó nemzet a gazdag, hanem az iparos nemzet.

Hollandia annyira túlnépes, hogy az egész ország termése nem lenne elég a lakosok felének táplálására, s mégis ott éhség, mint más, földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozó nemzetnél szokott lenni, nem fordul elő, sőt jó éltben is él. A felvidéken lakozó tót testvéreink földje elegendő zabot sem képes teremteni, úgy a székelyeknek sem termi be földjük a szükséges élelmi szereket, s mégis fenntartják magukat kézimunkájuk által, s naponként vagyonosodnak.

Muraközben, hol a föld jó termőképességgel bír, s nem is oly túlnépes, gyarapodás helyett folytonosan szegényedik a nép, különösen az alvidéken. Igaz, hogy több súlyos körülmény idézte elő ezen elszegényedési tüneteket, de a népnek mégsem kellett volna magát megadnia s az idők változóságától várni helyzetének javulását.

A közlegelők rendezése, a dohánytermelési

engedély megvonása, s maga a különben másutt áldásos vasut sat., mind befolytak arra nézve, hogy a nép kereseti forrásától elessek, s különösen a közlegelők felosztása gyakran leküzdhetetlen akadályokat gördítettek a különben virágzó lótenyésztés elé, minek eredménye az lett, hogy sok gazda kénytelen volt, az oly dúsan jövedelmező lótenyésztéssel felhagyni. A dohánytermelés sok pénzt hozott a konyhára, de az ezzel való visszaélés s a gyakori csempészet következtében megvonatott az engedély s z úton is megfosztott Muraköz egy hatalmas pénzforrástól. A vasut megszüntette az élénk fuvarozást, mi szintén sok családnak adott kenyeret.

Mig jobban folyt a népnek dolga, könnyelműen bánt a pénzzel, a többféle néppeli érintkezés, a bő kereseti forrás, a jólét meglazították az erkölcsöket s több olyan dolog honosult meg a nép közt, mi a szegényedést elősegítette.

Mikor kereseti forrásának nagy részétől megfosztva látta magát a gazda, a helyett, hogy vagyonával takarékosan bánt volna, s új kereseti ág után látott volna, folytatta előbbeni életmódját s nem gondolt a jövővel. Keresetre nem volt annyi alkalom mint előzőleg, a pénz forgalom csökkent, élni azért csak kellett, uzsorásokhoz fordult a nép s könnyelműségében adósságot csinált, minek felezésével nem gondolt. A nem fizetett adósság fejében sokan megfosztottak vagyonuktól, soknak pedig keserves szerzeménye garatján folyt le. Így egyszerre csak azon tudatra ébredt a nép, hogy neki tulajdonképen nincs semmije sem.

Más országban, hol a nép tekintélyes része iparral foglalkozik, persze nem következik be oly rohamosan az elszegényedés, de nem is adja meg magát a nép sorsának, hanem küzd, iparkodik, míg a megpróbáltatás ideje el nem múlik, s csak akkor enged magának egy kis kényelmet.

Más helyen is fordultak elő ugyanazon esetek mint nálunk, s mégsem lett oly hosszú időkre

terjedő utóhatása, de ott még is ragadott a nép minden eszközt és módot helyzetének javítására.

Van itt még elég mód és alkalom segíteni helyzetünkön, csak figyelmen kívül kell nézni s nem kell vonakodni a szokatlan munkától.

A magyarországi polgár és szerb kibérel néhány hold földet s kertészkedéssel keresi kenyerét, s keres annyit, hogy családját tisztességesen eltarthatja, sőt a mostoha időkre is tehet valamit félre.

Igen sok embernek van még Muraközben hál' Isten! annyi tulajdon földje, hogy azon bátran hozzá foghat a jövedelmező kertészkedéshez. Ne csak a hagyományos kukoriczát és burgonyát, tenyessze a nép, hanem tenyesszen valamijövedelmezőbb konyha veteményt is. Ott a vörös- és fokhagyma, paprika, ugorka, káposzta, torma, kardiól stb. melyeknek termelésétől igen sok ember tartja fenn családját. Muraköznek igen jó borai teremnek, mit az ország legtöbb részében igen jól megfizetnének, ismeretessé kellene tenni. Forduljon a szőlőgazda ahhoz értő emberekhez, s hozzák forgalomba a föld áldását.

Lótenyésztésünk s kereskedelmünk jó karban van, de lehet azt még mindig fokozni s fokozni is kell, ha újabb csapásnak nem akarja magát a nép kiténi. Legyen gondja a gazdáknak jószágai nemesítésére s ne tenyesszen olyan állatot, mely nem érdemi azt meg. Szarvasmarháink oly aprók, hogy másutt számba sem igen megy el az, ami itt kifejezett jószág. Tehent befogja a gazda s az a munka miatt korcsokat nevel, dolgozni nem dolgozik annyit, mint egy kifejezett magyar szarvasmarha, tejelni sem tejel annyit, épp e miatt csupán azért, mert a régiek is ezt a fajt tenyésztették, ami akkor tán megfelelt a viszonyoknak, nem érdemes tovább is tenyészteni. Honosítsuk meg a minden tekintetes, kiváló ó tulajdonokkal megáldott magyar fajtájú szarvasmarhát.

GRESKOVITS JÁNOS.

A „Muraköz“ tárczája.

M á r i a.

I.

A perlaki kastély tornyan
Eji bagoly huhog csunyán.
Világos egypár ablaka,
Mért nem alszik jó gazdája?

Mért nem feküdt alunni már?
Hisz' az idő éjféltre jár . . .
Aranyvirág, fésző rózsza
Busan vár bent a hajnalra!

Szép Mária, gyönyörű lány!
Szíve beteg; arca halvány
Ennivaló picit szája
Szerelmennek csókját várja.

Husz éves még alig vagyon,
Már is szeret fitkon, nagyon.
Izzó vágytól ég a szíve,
S árva, árva nincs senkije!

Felkeresem őt váróban,
Az oroszánt barlangjában
Övé szívem, őt szolgálom . . .
Zrinyi Miklós, kapitányom!

S férfi ruhát vesz magára;
Olyan, mint egy gróf vadásza.
„Páripámat nyergeljétek,
Eszteendőre visszatérek!”

II.

Csáktornyanak zászlós vára,
Tölgykapuja most kitarva:
Azon nyargal be egy legény,
Vadászruha teszül testén.

„Vezessetek Zrinyi elé,
Szolgálatom leszen övé!”
A csatlósok megilletve
Felvezetik a terembe,

„Vadász vagyok, az szeretnék
Nálad lenni; nem kellenék!”
„Hozott Isten! vadászom vagy,
Itt a jobbam — hívem maradj!”

Csendesség van a szobában,
Alszik Miklós mély álmában.
Új vadásza lábujjhegyen
Lopva ágya mellé megyen.

Lehajol rá, s ajakára
A szüzesség csókját nyomja . . .
Óh! ez egy csók, . . . titkos-édes:
Egy menyország, üdvösséges!

Halkan, mint jött, kifelé megy
— Mária — és szíve remeg.
Teljesülve régi vágya . . .
Nyerve édes boldogsága!

III.

Kottorinál török tábor.
„Gyere magyar, ha vagy bátor!”
Mint egy tigris morg a Mura
„Zrinyiadta . . .! vérvacsora!”

Kürtriadás a jobbparton,
Halál túl a magyar kardom!

— Itt Muraköz kapitánya!
„Janicsárok! ki a fránya?” . . .

Mint két felhő összedörög
A két tábor; darda csörög:
Sivít a nyíl, visít a kim . . .
A tű zöldje vérpirosszin.

Zrinyi a serg elején áll,
Szép vadásza oldalánál.
Egy nyíl repül Zrinyi felé —
A vadász, im, ura elé!

Zrinyi helyett az ő szíve
Közepében a nyíl hegye . . .
Haldokolva dől a porba,
De meg mentve drága ura!

A harc múltán felemelik,
S a lányt benne felismerik.
Hökebelén gyászos halál . . .
Zrinyi szíve sajogva fáj!

IV.

A kursánci erdőszélen
Hív leány a sir mélyében.
Titkosan lett eltenetve:
Titkosan mint hív szerelme!

Miklós gyakran felkeresi,
S könnyeivel öntözgeti
A netelejts-virágokat,
Melyeket csak ő ápolgat.

És bánata könnyeitől
A sirdomb is szebben zöldül . . .
Szebben virul kék virága,
Ha mint harmat hullna rája!

Bálintffy Bálint.

H I R E K.

— **A király Ő felsége névünepét** istenítisztelettel ünnepelték meg Csáktornyan a r. kath. templomban. A misén megjelentek: a helyben székező kir. állami-, megyei- és községi hivatalok tisztviselői, a helybéli iskolák tanulói tanáraik és tanítók vezetése mellett, ugyszintén a közönség szép számmal. A misén az áll. tanítóképzedei ifjúság énekelt zenekar-kísérettel mellett.

— **Iskolai gondnokság.** Az orehovcsák IV. hegykerületi állami iskolai gondnoksághoz a vall. és közokt. minister Vrantsics Károlyt elnökké, Kováts Ferenczet, Novák Györgyöt és Bauer Antalt rendes tagokká nevezte ki.

— **Megerősítés és kinevezés.** A vall. és közokt. minister Ficher Endre csáktornyai közs. polg. isk. tanárt állomásán végleg megerősítette; Danitz Sándor okl. tanítót, a csákt. képezdének mult tanévben végzett növendékét pedig a rácz-kanizsai áll. iskolához osztálytanítónak nevezte ki.

— **Zalamegye** igazoló választmánya közhírre teszi, miszerint a legtöbb adófizetők névjegyzéke a hivatalos adókimutatások alapján a jövő 1885. évre összeállítván, az a járási szolgabírói hivatalokban és minden köriegyzőségi székhelyen a jegyzői irodában közzsémleire kitétetett. Felhívataknak tehát mindazok, kik ezen ideiglenes névjegyzék ellen észrevételeiket érvényesíteni óhajtanak, hogy azokat a vonatkozó igazolványokkal együtt az igazoló választmányhoz Z. r. égerszegrre legkésőbb október 20-ig nyújtsák be, mert az elkészen beérkezett kérvények a sorrend végleges megállapításánál figyelembe vetetni nem fognak. Arvay István, az igazoló vál. elnöke.

— **Perlakról** írja levelezőnk, hogy ott a község t. hó 5-én tartott képviselői gyűlésen, a felekezeti iskolát megszüntetni határozta. Elhatározta továbbá, a zalamegyei kir. Tanfelügyelőséget hivatalosan s minél hamarabb megkeresni, hogy az állami iskolánál a szükséges felsőbb osztályok szervezése iránt a kellő intézkedéseket mielőbb megtenni sziveskedjék. Szívvel örülnék ez esemény felett, mivel Muraköz második városában a magyar állami iskola és az abban hazafiasan és sikeresen működő tanítótestület győzelmét látjuk. A perlaki áll. iskola derek tanítótestülete rövid idő alatt megtudta nyerni Perlak közönségét a jó ügynek. Sietünk azonban kijelenteni, hogy örömrünk közlésére nem a felekezeti iskola megszüntetése ösztönöz bennünket, mert tudjuk azt, hogy nem az iskola jellege teszi az iskolát jóvá, hanem a tanítás és az eredmény minősége. Azok aggodalma, akik az állami iskolákban a vallás elnyomói látják, nem indokolt, mert az államnak is érdekében áll a nép vallás-erkölcsi nevelése; éppen azért a vallásos szellemben való nevelés az állami iskolákból nincs kizárva. A perlaki áll. tanítók a hitoktatókkal karöltve teljesíteni is fogják kötelességüket és megfogják mutatni Perlak derek közönségének, hogy a most már kibővülő állami iskola nemcsak a konkurrenciá alatt, hanem egyedül, vetélytárs nélkül is megállja a sarat, és vallásos, hazafias, derek s munkás honpolgárokká fogják nevelni tanuló gyermekeiket. Gratulálunk tehát Perlak közönségének, a stridóiakat pedig kérjük vegyenek példát Perlak városától.

— **Retur.** Lapunk 13. számát Orehovcsáról egyik előfizetőnk visszaküldötte A czimszalagon a következők voltak írva horvátul: «Retur.» Azért nem fogadtatik el a lap, mivel semmi más nem áll benne mint csak iskola meg tanító, és midőn annyit olvasok a tanítókról, akkor rosszul érzem magamat,» (valódi értelme: undorodom). — Így tiszteli meg lapunkat, különösen pedig az iskolát és az abban működő tanítókat egyik t. muraközi honfitársunk. Hogy lapunkról miként vélekedik valaki, ahhoz nincs jogunk szállani, mert az nyilvánosan jelenik meg, joga van tehát mindenkinek ítéletet mondani fölé, noha kötelességünknek tartjuk a lapot az adott szerény helyi viszonyokhoz képest, minél jobban szerkeszteni. Ahhoz azonban van közünk, hogy az iskoláról és a tanítókról általában senki ne beszéljen undorral, legyen az bárki fia is! Megbotránkoztunk lapunk hazafias ismerőseivel együtt a fenti sorokon, különösen azért, mert a czimszalagon írt sorokból (nagyon alaposan következtetve) nem a czimzett kezvonása tűnt ki, hanem a nép vezetői egyikének írása. Addig is, míg utánna járva a dolgoknak, személyesen ismerkedhetünk meg, kérjük, hogy jegyezze meg magának az illető, hogy az iskoláról tisztellelül beszélni a nép előtt, hazafiatlan és könnyelmű cselekedet, mert a muraközi nép éppen azért van szellemileg és anyagilag oly igen hátra, mivel az iskolázattal semmit sem törődött. Hogy tehát az iskolákról is beszéljünk lapunkban, azt azért tesszük, mert Muraköz jövőjét és előmenetelét különösen a jó iskolától és a lelkes tanítóktól várjuk.

— **Mihovianban történt** t. hó 2-án, hogy egy földmivelő gyermekei magukra maradván, főzösdit játszottak. A 4 éves kis Évicza vitte a szakácsné szerepét; gyufát gyújtott, hogy a konyhában tüzet rakjon. Azonban a tűz belekapott ruhájába és a gyermek égni kezdett. Kis testvérei látván ezt, az udvarra futottak anyjukhoz jelenteni, hogy a kis Évicza ég. A gondatlan anya az égő gyermek sikoltására a konyhába futván, egy dezsza vizet öntött szerencsétlenül járt leánykájára. A tüzet sikerült eloltania, de a gyermeket a haláltól megmentenie nem sikerült. Az ártatlan ugyanazon éjjel nagy kínok közt meghalt. A szülők, noha jó módban vannak, vonakodtak az orvosi segílyt igénybe venni. Holmi vén asszonyok tanácsára hoztak ugyan valami orvosságot a gyógyszerzárból, de természetesen a halállal küzdő gyermek szenvedéseit sem enyhítette az. Így van ez különben Muraköz más községében is. A gazda, ha lovának, tehenének baja van, fut az állatorvosért, összehord minden alkalmas és nem alkalmas gyógyszert, ha marhája megdöglik, egy évig is siratja. Hanem ha saját «vére» betegszik meg, oda sem néz a bajnak: ha pedig belehai, azt mondja: «Az isten úgy akarta; az isten adta, el is vette, legyen meg az ő szent akarata.» Ezek szép, vallásos és vigasztaló szavak, azonban tudnia kellene a népnek, hogy csak akkor hangozthatja e szavakat, ha emberi kötelességét teljesítette beteg embertárs irányában; ha orvosoltatta, ha mindent megtett meggyógyítására. Erre is kellene a népet vezetőinek figyelmeztetnie és tanítania.

— **Túske-Szent-Györgyön** egy öreg, 66 éves földmivelő hazaérkezve a kiralyoveczi vasúti állomásról, hová egy utazót fuvarozott, kocsijáról leaart szállani, elesett és szörnyet halt.

— **Gáspárlin Mihály** f. mihályoveczi h. plébános, az ismert buzgó lelkes és néparát F. Mihályoveczi véglegesen plébánossá nevezett ki. Gáspárlin ur a napokban utazott Zágrábba az eskü letétele végett. Szívvel üdvözljük őt előléptetése alkalmával!

— **Betörtek** a csáktornyai kir. járásbíróóság hivatalos helyiségébe t. hó 7-én éjjel. A betörők a bírák íróasztalait nagy erőfeszítéssel feltörték és összekutatták, a vizsgálóbíró íróasztalában a bűnjeleket képező pénzeket (40 forint) és más értékesebb tárgyakat elvittek. A tettesek nyomozása folyamatban van.

— **Fischel Fülöp** helybéli könyvnyomdáját könyvkereskedését és lapunk kiadóhivatalát a Varazdi utcából az Iskola-utczába (Neumann ur házába) helyezte át. Fischel ur üzletét minden tekintetben a helyi igényeknek megfelelően szándékozik felszerelni. Városunk és Muraköz e tekintetben való emelkedésén is örülhet Muraköz minden hazafias lakója.

— **Hymen.** Löbl Jakab csáktornyai takarékpénztári pénztárnok leánya Carolin és Heinbach Ede t. hó 14-én reggel 8 órakor toznak egymásnak örök hűséget esküdni az izr. imaházban.

— **Lapunk** horvát részének tartalma: A mi gyűmölcsöseink, Gerencsér Györgytől, Malikóczy Miklós történeti elb. Belányitól. Hírek. Gabonaárak.

— **Figyelmeztetjük** t. olvasóinkat Csillag és társa budapesti cég mai számunkban foglalt hirdetésére. Szó van abban Csillag-fele illatkenőcsről mely nevét Csillag Anna zalamegyei születésű földmives leánytól nyerte nevét. Csillag Anna 2 és fél év előtt fejköszvényben szenvedett, erre egy id-ges gyakran töllépő fötájásokat kapott. Hajai, melyek előbb normálisak voltak, kihullani kezdtek. Ekkor vetetlenül használta a szomszédasszony által külfölből nyerve készített vegyületet. Használata után megszűnt fejfájása és a haj kihullása. A kenőcs 14 napi használata után 1 méter 85 cent. hosszú haját kapott, melylyel Ausztria és Németország legnagyobb városában nagy feltűnést keltett. Ezzen pomadé legbiztosabb szer a haj kihullása és fejfájás ellen és előmozdítja a haj és szakálnövést. Maiglan már 14,000 megrendelés történt.

Nyilttér. *)

Egy magyarországi jegyző köszönőlevele. Báltaszék (Tolnamegye). 1884. április 29. Tekintetes ur! Az öntől kapott készítményt a svájci labdacsokat, gyomor bajokban s főleg gyomornyálkásodás ellen mint unicumot, mint a leghatásosabb szert mindenkinek bátran ajánlhatom, mert az én gyomorbajom az ön készítményének használata által 8 nap alatt teljesen megszűnt. Fogadja leghálásabb köszönetemet. Mészáros János, jegyző. — Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsoai, egy dobozzal 70 krért, a magyar-országi gyógyszerárakban kaphatók.

A labdacso valóságára ügyelni kell, hogy mindeo doboz czimlapján meg van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása.

*) E rovat alatt közlötökért felelősséget nem vállal a Szerk

Felelős szerkesztő Margitai József.

Eisinger Henrik

UTÓDAI

Nagy-Kanizsa főtér.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy divat-és kézmű-áru üzletünkhez mindennemű legjobb fajtájú **brünni és reichenbergi posztó- és gyapju-szövetek**

dústartalmu raktárát csatoltuk, valamint-hogy douszkin, peruvien, minden színű bérruhaszövetet stb. fogunk tartani.

Továbbá tetemesen meg nagyobbítottuk

szőnyegraktárunkat:

kaphatók nálunk futószőnyegek 26 krtól fölfelé a legfinomabbak ugy valamint hogy nagy választékkal tartunk butorszöveteket is.

Czégünknek 23 év óta előnyösen ismert szoliditása kezeskedik jó és pontos szolgálatáért.

Szives megrendeléseket kérnek

mely tisztelettel

Eisinger Henrik utóda

Felkérjük a vidékünkbeli t. szabómester urakat, hogy lehetőleg még e hó folyamában czimeiket tudassák velünk, hogy mintalapjainkat elküldhessük nekik. 2—3.

CSILLAG-féle

HAJNÖVÉSI-ILLATKENŐCS

Nincs fejfájás!
Nincs haj elvesztés!
Nincs kopaszfej!
Nincs korpa!

csak szép haj!
csak sűrű haj!
csak hosszú haj!
csak finom haj!

de csak akkor ha az általam feltalált **kenőcs** használatik, melyből saját hajam 14 havi használata után 185 centm. hosszúságát elérte.

Általam feltalált

hajnövesztő kenőcs

kizárólag nálam kapható,

egy köcsög ára

HASZNÁLATI UTASÍTÁSSAL EGYÜTT

2 FORINT.

Urak, kenőcsöm használata után

RÖVID IDŐ ALATT

a legszebb szakált nyerik.

CSILLAG ANNA.

Cím: CSILLAG és TÁRSA BUDAPEST

Küldetik készpénz beküldetése, vagy utánvét mellett, a világ minden részeibe 1—36.

ANNA CSILLAG.

„MEDJIMURJE“
izlazi svaki mesec trikrat:
1-ga, 10-ga, 20-ga.
Céna mu je:
Na celo leto 3 frt. — kr.
Na pol leta 1 frt. 50 kr.
Na četvert leta 75 kr.

MEDJIMURJE

(MURAKÖZ)

NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

Sva pisma i pošiljke naj
se pošiljaju
„Uredništvu Medjimurja.“

Izdateljstvo:
FISCHEL FILIPOVA
knjižara vu Čakovcu.

Naši sadovnjaki.

Po drugih orsagih tak i na toliko se pove sadovno drévo, da tam dohodek sada jednaki je s dohodkom žitka a večkrat ga i nadkrijuje. Austrija i Česka dobiva za svoj sad na leto više milijunov forintov. Naši dva varoši Kečkemét i Nagykörs sami dobivaju za svoj sad na leto do dva milijuna forintov a isto tak na pijacu vu Budapeštu prejde na leto sada vu vrédnosti od par milijunov for. —

I v našem Medjimurju ima puno sadovnjakov, malo je koja liža prez njega, gde-gde je pak i hvale vréden. Ali je žalostna istina, da v najveć sadovnjakov po Medjimurju raste divje i neplemenjeno sadovje a to je najveći zrok, da nema tak rekuć nikakve céne. Na mnogih mestih pak niti toga nema, nego gde bi mogla stati sladkotečna i hasnovita jabuka ili hruška, tam se širi malovrédni bezg. vrba, akacija i drugo lebudkaj drévo ili grm zavzimajuć lépi prostor i sramoteć svojega gospodara.

Podnebjje (klima) a i zemlja v Medjimurju sposobna je za odhranjivanje sadovnoga dréva, treba je anda samo dobre volje, malo strukovnoga znanja i nekaj marljivosti. Istina je, da imamo malo i škodljivih vetrov, kak takaj gde-gde i prujnate zemlje, kak baš pri nas v Nedelišću, nu toga se nesujemo prebojati. Kak pak siromašni naši Slovaki, koji si zemlju v puti i v kórpi na pećinu nose, da si tam vrtić naprave, Dobra volja sve te naprilike nadvlada!

Ako je moguć vu Kečkemétu poljodolavec iz dvéh ralih zemelj, koje je zasadil trsjem i sadjem, van vzeti 1600. velim: Jezero šeststo for.

na léto, i to iz takove zemlje, koja je skoro sam pšek, kak nebi toga véiniti mogel naš medjimurec bar na pol? Početek je svaki težek, ali koj nigdar nezapočne, on nebude nigdar niti dovršil. Treba je anda započeti, da se do nečesa dojde! —

Kakva sve hasen dobiva se od sadovnoga dréva!

Plod sadovnoga dréva vživa se sirovi i stokrat moremo s njim vtišiti glad svoje dece. Posušeni sad trži se za skupe peneze; iz njega děla se pekmez (lekvar), koj bezbrojokrat nahrani nas i familiju našu. Od sada preša se nadalje izvrsten očet, a žgánicu, koja se iz njega žge, poznamo i znamo kolike je s njem peneze dobiti moći. Pak ako jabučnicu ili hruškovnicu dobro pospraviti znamo, lahko ju tržimo pod cénom srednjega vina, kak to nemci razmeju.

Verujte, ima celih orsagov, gde ljudi celo svoje življenje sadom ne samo uzdržavaju, nego se i obogaćuju!

Na zadnje, kada se već sadovno drévo doživl, iston onda daje svojim jakim, tvrdim i lepim drévom veliku hasen. Kak su lépi i stalni stoli postelje itd. od orehovine, kak jake pipe (za lagve) od sli ovine itd!

Polek tolikoga hasna vrédno je anda, da si svaki gosp. dar održe komad svojega funđuša, ter si tam sadovnjaka zapova. Vezda već vsaka skoro občina ima školski vrt, vu kojem se školska deca po višjem propisu véžbali moraju vu znanosti povrtljarskoj i vu načinu oplemenjivanja sadovnoga dréva; gde anda staresi nebi imali dosta časa, ili k tomu potrebnoga strukovnoga znanja, tam bi to po naredbi skrbljivoga otea morala deca (veksi dečaki) obaviti.

Po mojem mišljenju dobro bi još i to bilo da bi svaka občina k školskomu navučbenomu vrtu (ako je ov mali) odrezala još komad zemlje za posebni sadilnjak (faiskola), vu kojem bi se ne samo sadovno, nego i drugo gospodarstveno dréve na stotine odhranjivati moglo. To visoka naredba i zapovéda, samo se malo gde vrši. —

Trsimo se, da nam poljodolstvo već tak malo nosi, da od njega komaj živimo; to nas sili na to, da si najdemo druge zviranjke dohodkov, koji nam k življenju pripomoreju. Vu susednih orsagih nema vnoći gazdi već, kak jednu ili dvé rali zemlje, pak usuprot njegovoj velikoj porciji (štibri) bolje živi, nego naš gospodar s šestimi i već mekotami. Tam si ljudstvo na svakojački način pripomaže; jedni odhranjaju čmele i trguju s medom i s vojskom, drugi hraniju svilce i trže svilu, treći pleteju korpe, koše, škrljake itd. ter si stim življenje podpomažeju a vnoći se s tim baš i obogatiju. Zakaj anda medjimurec nebi iskal zviranjek novih dohodkov?

Tu je prilika lépa; visoka naša vlada odredila e već sve moguće načine, da se vpela povanje plemenitoga sada zgrabimo priliku, ter po nimo s povanjem plemenitoga sadja, da vidimo, gde budemo za 20 lét vu tom poslu!

S ovom strukom kaže nam se lépa budućnost, a ja dober stojim onomu, koj si denesnji nevaljani sadovnjak zameni s finim, plemenitim, da za 20 lét obilno naplaćeno dobil bude ves uloženi strošek i lépo umirenje za svoj trud, ar dragi Bog svaki posei obilno naplaćuje!

GJURO GERENCŠÉR.

Nekaj za zabavu

Malikóczy Miklós.

(Iz 1885. „Medjimurskoga kolendara.“)

Iz burnoga 17. stoleća je ova pripovest historična, iz onoga tužnoga vremena, kad je našu milu domovinu vnoća nesreća dostigla. Koliko smo mi onda pretrpeli-mili Bože-ali itak je došlo bolje vréme i za nas.

Vu onom vremenu, kad se je ovo zgodilo, kaj se vu ovi pripovesti zadržava, nisu se ljudi sudili i preštimali, po imetku i penezi, kak to vezda biva, nego su svakoga po njegovom viteztvu i sigurnosti cenili. Koj je bolje znal sabljom mahati i vojovati, vekšu čast je imel. Prav to viteztvo je priskrbelo Malikóczy Miklósu veliko prijateljstvo s grofom Zrinijem. Poslušate me, kaj nam povest pripreveda od Malikóczyja.

Pred puno ljet držal je jedan grof (misli se, da grof Zrinyi (Gjuro) veliku svečanost vu Čakovečkim grofovskim dvoru. Čudaj grofov i druge gospe te bilo je pri toj svečanosti. Pri svečanosti su se probali vu juuačtvu i viteztvu, i koj se najbolje izkazal, dobil je dara od jedne gospe. Naj lépi dar zaslužil je jedan lepoga velikoga tela mladi človek, koj se zval Malikóczy Miklós. Jedna jako lépa mlada gospodična dala mu je premiju. Kad mu je pružila, pripoveda se, da su obedva jako počrlenili, kad su si jedan drugomu vu oči pogledali. „Najvrédnešemu vitezu!“ rekla je gospodična, kad mu je dara predala. Malikóczy odgovoril joj je ovak: „I najsrećnešemu člevéku.“ Ta gospodična zvala se je Petroczy Izabella. Izabella bila je zaručena s Gyulafi Janošom, ali ona nije njega ljubila. Kad su joj roditelji rekli, da se mora pokoriti njihovoj volji, odgovorila je: „Dobro, ja se pokoravam vašoj volji, ali Gyulafija ljubila nikad nebun. Izabella zaljubila se vu Malikóczy Miklósa, on joj je bil ves kinč i zlato

Čakovečka svečanost se je jako veselo dovršila. Drugi dan je pak odredil grot domaćina svečanost vu Gradišćaku, nedaleko od Čakovca pri sv. Martinu. Drugi dan rano vu jutro išle su kočije proti Gradišćaku a kočije su dostigavali mladi vitezi na konjih. Malikóczy

je celim putem poleg ove kočije jahal, gde je Izabella sedela i vnoći put ju je pogledal vu rumenu lice. I roditelji Izabellini su radi imeli Malikóczyja, samo njegovo siromaštvo nije jim bilo po volji.

Vu Gradišćaku bila je svečanost nekoliko dnevoj. I tam se je Malikóczy izkazal. Vu Gradišćaku opazili su, da Gyulafiju nije povolji, kad je Izabella Malikóczyju nad njegovim viteztvom zaviknula „Éljen“. Već na koncu svečanosti zaprosil je domaći grof goste, da bi se potrudili, na brég koj nije bil daleko od Gradišćaka. Gosti su se potrudili, i nisu se mogli zmisli, kaj je želja domaćega gospodina na bregu. Kad su na breg stupili, stane grof Zrinyi, domaćina pred Malikóczyja i ovak mu počne govoriti:

„Dragi moj prijatelj i verni vitez Malikóczy! Ti već s menom duže vremena sprevadjaš, vidim, da si veren, pošten, vitežki i jako jaki človek, zato primi ovaj dar od mene. Vidiš, iz ovoga brega hiti tvoj buzdovan na ovo polje i kak god daleko hitiš buzdovana, tak nadaljeko bu zemlja tvoja sve okoli. Stim mu pruži ruku za znak prijateljstva

Svi gosti gledali su začudjeno, samo dva nisu mogli prepuštiti, da nepustiju tople suze nad Malikóczyjovim veseljem.

Lehko je pogonuti, tko i zakaj?

Malikóczy po tem zabere si jakost, vu ruke prime buzdovana i zamahne strahovito jakom rukom i hiti ga. Nitko nije videl, gde je buzdovan opal, zato je domaćina mam poslat, da ga najdeju. Fertalj vure su poslanki išli kraj Mure, dok su buzdovana našli. Tam na onom mestu su zastavu započili i tak dalje na široko je od vezda bilo Malikóczyjovo imanje.

Malikóczyjova radost neda se opisati. Ar si je mislil: vezda sem bogat, za sigurno dobim ruku Izabellinu. Pod večerjom se je mam podvupal zapitati Izabellinova otea od te stvari, otec se je sradostjum s njim spominal, pružil mu je ruku i obečal sve. Ali taj razgovor opazil je Gyulafy, taki je priskočil k Izabelli, koja videč i čujuć razgovor med ocom i Malikóczyjom čisto se hladno držala proti Gyulafiju i svaku molbu i pitanje mu je odhitila, takaj mu je povedala, da ne samo Malikóczyja ljubi, ter, da je pripravna snijm s vaki den pred oltar stupiti.

Kad je Gyulafy videl, da drugač nije odrekel se je čisto Izabelle, i ta svečanost vu Gradišćaku dovršila se je veselo.

Vezda poglednemo, kaj se je dalje pripetilo s Izabellom i Malikóczyjum.

Da su se već čisto pripravili za gosti i zaruke, i da je došlo vréme, da vu cirkvu idu, stupi pred staroga Petrocia Gyulafi Janoš i zapita ga:

„Tko bude sprevadjal Izabellu vu cirkvu? Stari Petroczy nije znal na ovo pitanje odgovoriti. Drugi gosti, koji su čuli ovo pitanje odmah su rekli: „Znam, svi skupa vu jednoga Boga verujemo“. Sad je istom razmel stari Petroczy, da je Malikóczy protestant ne katolik, a to je vu ovo vréme velikih greh bil Odmah je rekal, da on to nije znal i da nemore dati svoju kcer protestantu. Malikóczyja durnol taj dogodjaj kak strela. Mam je iskal Gyulafia ali nije ga više našel. Glava siromašnoga Malikóczyja goréla je kak ogen, a vu ardeu je čutil, kak da mu kaća steže.

Izabella nije mogla taj nesrećni dogodjaj podnesti. Svim je rekla - Bogom i odišla na jeden brezuljak, odkud se je doli vu veliku glublinu hitila. Ovi koji su to vidli, bežali su po drugoj strani vu grabu, ali su mrtvo i zdrobleno telo gori donesli. Malikóczyjevu tugu i žalost nije moguće opisati.

Malikóczy je Gradišćaka dal porušiti i na ono mesto gde je buzdovan opal, Lapšinu grada dal zazidati. Vu tom gradu živil je pun tuge i žalosti do 1603. Telo njegvo pokopano je vu Mura—Sz—Martonu.

Na grobu bila je tabla iz črlenoga maramor kamena. Ova tabla je sada vu Pribiszlávci vu grofovskim kasteļu. Na tabli zrezan je celi Malikóczy Nikolaus a pod kipon je narisano:
Hic Jacet Generosus DNus Nikolaus Malikoczy, Sere-
nissimi Archiducis Caroli supremus Capitaneus in Baich-
var, Et spectabilis ac magnifici Dni Georgi Comitit
A Zrimio Censiliarius intimus qui obiit In dno 1603. 20.
febr aete. vero suae . . . (Učiteljivo) Ovdí počiva
plemeniti gosp. Malikoczy Miklos, bajčavarski kapitan
nv. veličanstva Karola herczega, i ugleduog i veličans-
štenog gdn grofa Zrinyia Juraja grofasavetnik, premi-
nul vu gospodinu 1603. febr. 10. vu življenju.

BELÁNYI TIVADAR.

Kaj je novoga?

Na godovnicen njezovoga veličanstva našega kralja je bila svečanost u Čakovcu u r. kat. crkvi. Pri meši su bili svi varmegijski i kr. činovnici, svi učenski i naučitelji od svih školah. kak takaj i vno go drugoga ljudstva. Pri sv. meši je mladež preparandije popevala i takodjer s bandom popevanje sprevadjala.

— **Školski skrbitelji.** Vu Orehovčaku pod 4 distriktu u državnoj školi je visoki ministerium imenuval; Vrančits Károlyja za predsednika, Kovács Ferencza, Novak Gyuru i Bauer Antona za školske odbornike.

— **Imenovanje i potvrđenje.** Visoki ministerium je G. Ficher Andraša naučitelja vu građanskoj školi potvrdil vu službovanju. G. Danitz Sándor bivši vučenič čakovčke preparandije je pak imenovan za naučitelja vu Rac-Kanizsu.

— **Od varmegije se na znanje daje,** da oni koji najveć porcije plaćaju (virilisti), su za 1885 leto protokol popisani i svim kot. sudcom i notarijuom vu dan. Zato se svi oni, koji more biti s ovim nebi bili zadovoljni, opozivaju, da molbenice, do 20-oga oktobra daju na varmegiju, koji pak do toga vremena zakesniju, njim se molbenica nebu posluhнула.

— **Kak stoji polsko gospodarstvo.** K gospodarstvenomu ministerijumu je došlo vu onim tjednu više naznačenja, kak stoji gospodarstvo vu orsagu. Mlaćenje se je već po celim orsagu dovršilo. Žitki su dosta dobri, a osebujno pak protuljetni. Jesenski žitek oranje se je već pošelo. Kuruzna bratva i skopanje krumpira se je već posvuđ zvršila. Ali niti jedno od ovih doprineslo, ar kuruzna nije mogla dozreli, a krumpir je pričel gnjiliti. Grozdje je pričelo vu ovim zadnjem ljepim vremenu zreli i sladiti se.

— **Veliki Ogenj** se pripetil 22. septembra vu Somogyvarmegiji vu občini Mike. Ogenj je tak straho viti bil, da je ze nekoliko minut 93 familije na siromaštvo spravil. Ljudi su bili na polju, zato niti nisu mogli tak napomoć iti. Ognja je jako podpomagal suhi i dober duhan, kojega je strašno čudaj zgorelo. Prek 200 hiž s štalam, škednji i drugim stanji je zgorelo. G. Somssich Imre grof je daroval pogorelcem 80 méter centov žitka i 600 frt. penez.

— **Vu Mihovljani** se je pripetilo 2-ga ovoga meseca, da su se deca s šibicom igrala. Mala Evica je kuharica bila i hotela je zakuriti, pak se ogenj za opravu pucinu prijel. Pajdašice male bežale se van k materi i kričale, da Evica gori. Na žalosten krič mati prestrašena beži vu kuhnju i poleje goreću kčer s vedricom vode. Ogenj je pogasila, ali deteta nije mogla osloboditi, ar dete je išce onu noć vu najvećšah mukah preminulo. Roditelji najte deci vu ruke šibice dati!

— **Iz Priloka nam** pišeju, da su 5-ga o. m. občinski odborniki vu spravišci izrekli, da občinske škole odpuštiju. Zato su takaj zaprosili G. kr. inspek-

tora, da se pobrine za više razrede na orsačkoj školi. Priločanci su se osvedočili, da je orsačka škola dobra. I mi jim to rečemo. Priločanci morejo sigurni biti, da budu naučitelji decu tam samo na takova potrebita i hasnovita dugovanja vučili, koja budu Bogu, veri, domovini i ljudstvu povolji. Od Priloka bi si mogla i Strigova peldu zeti.

— **Tolvaji su bili 7-ga o. m. vnoči** vu čakovečkim gradu pri kralj. sudu Razbili su pisarne (g. sudcah tam iz kižtah penezze (do 40 frt.) odnesli i sve rezmetali. Tolvaje išceju vseposut.

— **Retur, tojest nazad.** 13. broj naših novin je jeden poštuveni predplatnika iz Orehovicze nazadposlal Na atres bilo je to napisano: «Retur. Zato nečeju se novine prijeti, jer drugo nikaj nestoji vu njih, kak same škola, pak naučitelji; a kada tuliko čitam od naučiteljov, onda mi hudo postane.» — Tak poštu, e jeden poštuveni domorođec naše novine, osobito pak škola i naučitelje: To nije lépo i nije dobro! Ar Medjimurje, koje je tak zaostalo, samo čez dobre škole i naučitelje more dostiči druge okolice i denešnji svet. Zato na nitko nepresudi zaše novine, da više kraji od škole donasa štiva. Vu tem toga nečemo imenovati toga p. čitatelja, ar smo prepoznali, da to nije rukopismo onoga istoga nego jednoga nemirnika, koj bi moral znati, da se je i on vu školi i od naučiteljov navčil ono, kaj zna.

— **Ove dneve smo dobili glas** iz sv. Gjurja vu trnju, da je jeden stari človek, koj je peljal jednoga putnika vu Kraljevec na željeznicu, opal iz kol i na jedenput vumrl.

— **Fischel Filip** je knjižaru i štampariju svoju, koja takaj i naše novine štampa prenesel iz Varadžinske vuvlice vu Školsku vuvlicu (vu Neumannovu hižu), s tem nakanenjem, da si knjižaru i štampariju povekša.

— **Kak si vu Gornj-Medjimurju čas kratiju?** Piše iz Gornjeg Medjimurja jeden prijatelj naših novin, da su dva k jednomu mesaru i zajedno krčmaru išli vu mesnicu, pak su se med sobom kaj-kaj spominali. Reče jeden: „Važimo se, koj več ima?“ Ide se najprvič prvi vagat, ali on je imal samo 68 kilogramov; vezda ide drugi, on je imal 70 kilogramov. Prvi je videl, da drugi več važe, bržeboje ide na cesto kamenje iskat, ba bi si vu žepe nadeval i da bi i on tuliko vagal, kak drugi. Ali spazil je drugi i kak su se ovi nad tem štricali, dojde krijim jeden tretji, pak je zove vu krčmu, da jim bude platil. Prvič su se ovi dva kratili nutri iti, ali ipak su si mislili: dobro bude za badava piti! Pak su počeli posteno piti i jesti. Kad su se već napili, pak najeli, ov tretji da još jeden liter vina na stol donesti. Ovi dva se zafaliju, pak ga prosiju, da naj ne troši toliko. I ov liter su izpil do polovice. Med tem tretji, koj je piti i jesti zapovedal, odišel vum i pobegel je. Dva vadljaš ostali su sami, pak platiti morali ono, kaj nisu zapovedali. Na v u k: Poglednite dobro onoga, koj vam piti ponuja.

— **Koj s puškom nezna baratiti,** bolje da joj mira da. Ne zdavnja vu Priloku S. J.avec ustrelil je na vadasiji Blažinčić Štefana priločkoga gospodara. Mlada žena i deca se plačeju za njega.

— **Pet letah staru puškicu** su prijeli hajduki vu varašu, ar je nekaj zločestoga včinita. Popitali su ju pri varaških hižah, kak se zove? — Za Julčiku me zoveju, reče ona: Kaj su ti pak Japica? Japica su tolvaj, ali si vre od zdavnja nikaj nemreju zaslužiti, ar su jih zločesti ljudi vlovili, pak vu rešt zaprli.

— **Dva ubojca su izkončali na galgi,** vu Banjanluki 30-septembra. Obedva su još mladi bili. Jeden imenom Lukič Jožo, bil je 19-, drugi pak: Vukojevič Špirot 21 let star, Zato su je obesili, kajti su jednoga 70 let staroga človeka (Kovačevića) ubili. Zrok tomu strahovitomu činu je to: Lukič bil je zaljubljen vu Kovačeviću kčer i hotel ju je za ženu imati; ali stari Kovačević nikaj nije hotel od toga znati. Zbog toga se Lukič i pajdaš njegov Vukojevič dospomenujuje, da staroga zbijeju. Kak su se dospomenuli, tak su i včiniti. Počekali su staroga Kovačevića, kad je on iz Banjaluke dimo vu Rogaticu išel, prijeli su ga i tak dugo tukli, dok je vumrl. — Kad su te dva obešenjake k galgi peljali, obedva su si tužne pesme popevali.

— **Stekloga psa je jel** Ganauser Jožet pijanec tezak vu Speincingu (poljeg Beča). Ov tezak je jako rad jel pesje i mačkinje meso. Ne zdavn a dobil je od jednoga jako bogatoga sabola velikoga psa, kojega je tečno pojel. Zena njegova i deca nisu jeli iz ove pečenke, ar kak su rekli: jakozlo čestu duhu je imala. Drugi den je Ganauser ostekel i vumrl.

— **Vu Japanu** ne skubeju zube s kleščami tak kak pri nas, nego rukami. K tomu je naravno potrebna velika moć. Zato se japanski borberi vežbaju vu toj meštiji i svaki den skubeju vu deske zabite čavle: prvič samo malo zabite a dalje-dalje bolje zabite. Jake prste moreju ovi borberi imeti!

— **Poljeg Leobiga** je Richterova familja strahovito dokončala život svo. Richter i njegva žena su predi vu postelji ležeću decu svoju zaklali, onda pak su se obedva na vrata obesili. List su nazad ostavili. Kak pišeju, zato su taj strahoviti čin napravili ar su jako veliki siromaki bili i nisu imeli kaj za jesti.

CENA ŽITKA

Kuruza na vagi	5.50	—	6.00
Hrž	6.00	—	6.50
Pšenica	7.00	—	7.20
Ječmen	6.00	—	7.00
Novi-zob	6.10	—	6.25

MARGITAI JOZSEF urednik.

A t. c. magyar olvasó közönséghez!

Tisztelettel értesítjük a t. c. magyar olvasó közönséget, hogy „Gondűző“ címen új szépirodalmi heti lap jelent meg kiadásunkban, melyre vonatkozva megismertetjük következő programmunkat:

Távol tartva magunkat minden pártoskodástól, azt a főadatot tűztünk magunk elé, hogy lapunkat a legezigerőbb elvök szerint szerkesztjük, úgy hogy azt minden anya bátran adhatja serdülő leánya kezébe; a magyar irodalmat tehetségünk szerint fogjuk ápolni, és nemzetünk kedvelt íróinak legjobb munkáit közöljük, különös sulyt fektetve a regényirodalomra adni fogunk beszélyeket, vidámító humoreszkeket, a közmivelést előmozdító természetrajzi, földrajzi, ország- és népmismereti vázlatokat, a kertészetet és ház tartást érdeklő tanulságos közleményeket, azonkívül tekintettel leszünk ab jelesebb külföldi regényekre is.

Támogatva legkiválóbb íróink által, minden törekvésünket odairányozzuk, hogy lapunkat folyvást tőkéljessítsük és emeljük, hogy oly családi lapot nyujthassunk a hazai olvasó közönségnek, minő, tekintve a legnagyobb gondal választott, dús tartalmat, a pompás kiállítást és a fölöttebb olcsó árt, hazánkban mostanig még nem jelent meg és — joggal mondhatjuk — mely a hézagot kitölteni lesz hivatva.

Első számunkat következő munk-társakkal kezdjük: P. Szathmáry Károly, Mik-Zsáb Kálmán, Kászár Emil, Margitay Dező, stb.
A második számban érdekfeszítő, nagyobb szabású történeti regényt kezdünk meg P. Szathmáry Károlytól e címen.

„SZÉKELY TÁMAD, SZÉKELY BÁNJA.“

A negyedik számban Mik-Zsáb Kálmán, fiatal íróink e metadérja szekött kedélyes és megragadó nedorával kibővebb regényt fog közölni a városi életből.

A hatodik számban nagyobb társadalmi regényt kezünk meg Dr. Sziklay Jánostól.
Szigorúan és lelkiismeretesen tartva szem előtt programunkat, az a biztos remény kezegetünk, hogy a „Gondűző“ kedvelt olvasmányává válik minden művelt családi körben és érdemes lesz arra, valóban gondűző vé legyen és valódi házi kincs képezzen arra nézve, ki szűnőrában érdekes olvasmánnyal akar foglalkozni, hogy

Előfizetési feltételek:

A „Gondűző“, szépirodalmi heti lap, megjelen minden vasárnap 3 ivnyi tartalommal, azonkívül a képes czimlappal ellátott borítékon két oldalnyi hasznos tudnivalókkal és talányokkal, a következő előfizetési ártak mellett:

Egy évre 6 frt., félévre 3 frt., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr.

A jutalmakat illetve is arra törekedtünk, hogy előnyt nyujthassunk t. előfizetőinknek. Tetemes áldozatok aran azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy kizárólag előfizetőink számára olajnyomatú, eredet magyar festményeket sokszorosítottunk, minek következtében minden félév-é előfizetőnknek egy, az egész éveseknek pedig két képet adhatunk. E képek jól és tartósan készített, mosható arany keretben, 84 cent. magasak és 70 cent. szélesek, egészen kézen a fölfüggesztéshez, és egy darab ára csak is 2 frt. — E képek a következők:

Szent István király. — Kosuth Lajos. — Deák Ferencz. — Petőfi Sándor. — Vörösmarthy Mihály.

ToVábbá a következő életrépek:

Vasárnapi multság falun. — Cigány tanya az erdőben. — Csikós élet. — A puszták fia.

Mutátvány számokkal szivesen szolgálunk díjtalanul és bérmentesen, gyűjtőknek 10 előfizető után egy biztelet-póldányt adunk.

A t. c. hazai olvasó közönség részéről élénk részvételre számítva, reméljük hogy váll latunkat a tőkély legmagasabb fokig emelhetjük és tisztelettel kérjük hazai irodalmunk becesspartfogóit hogy minket e hazafias vállalatunk előmozdításában segítség szorint pártfogolni kegyeskedjenek.

Tisztelettel

a „Gondűző“ szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapesten, belső dob-utca 14.

Nyomatott Fischel Fülöp kiadó és laptulajdonosnál Csáktornyan.

FISCHEL FILLIP

DAJE NA ZNANJE,

da je KNJIZARU i STAMPARIJU

svoju i takajše izdatejstvo „MEDJIMURJA“

PRENESEL

iz Varadžinske vuvlice vu Školsku vuvlicu (vu Neumannovu hižu).

PREUZIMA SVAKI ŠTAMPARSKI POSEL I KNJIGOVEZARSKO DELO.